देशः कालस्तथाऽयुक्तो न हि नार्हति केशवः । मंस्यत्यधोक्षजो राजन् भयादर्चति मामिति । २०८०
अवमानश्च यत्र स्यात् क्षत्रियस्य विशाम्पते । न तत्कुर्य्यात् बुधः कार्य्यमिति मे निश्चिता मतिः ।
स हि पूज्यतमो लोके कृष्णः पृथुललोचनः । त्रयाणामपि लोकानां विदितं मम सर्व्वथा ।
न तु तस्मै प्रदेयं स्यात् तथा कार्य्यगतिः प्रभो । विग्रहः समुपारब्धो न हि शाम्यत्यविग्रहात् ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ तस्य तद्वचनं श्रुत्वा भीष्मः कुरुपितामहः । वैचित्रवीर्य्यं राजानमिदं वचनमब्रवीत् ।
सत्कृतोऽसत्कृतो वाऽपि न क्रुध्येत जनार्द्दनः । नालमेनमवज्ञातुं नावज्ञेयो हि केशवः । २०८५
यत्तु कार्य्यं महाबाहो मनसा कार्य्यतां गतं । सर्व्वोपायैर्न तच्छक्यं केनचित् कर्त्तुमन्यथा ।
स यत्ब्रूयात् महाबाहुस्तत्कार्य्यमविशङ्कया । वासुदेवेन तीर्थेन क्षिप्रं संशाम्य पाण्डवैः ।
धर्म्यमर्थ्यञ्च धर्म्मात्मा ध्रुवं वक्ता जनार्द्दनः । तस्मिन् वाच्याः प्रिया वाचो भवता बान्धवैः सह ।
॥ दुर्य्योधन उवाच ॥ न पर्य्यायोऽस्ति यद्राजन् श्रियं निष्केवलामहं । तैः सहेमामुपाश्नीयां यावज्जीवं पितामह ।
इदन्तु सुमहत् कार्य्यं शृणु मे यत् समर्थितं । परायणं पाण्डवानां नियत्स्यामि जनार्द्दनं । २०९०
तस्मिन् बद्धे भविष्यन्ति वृष्णयः पृथिवी तथा । पाण्डवाश्च विधेया मे स च प्रातरिहैष्यति ।
अत्रोपायान् यथा सम्यङ् न बुध्येत जनार्द्दनः । न चापायो भवेत् कश्चित्तद्भवान् प्रब्रवीतु मे ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ तस्य तद्वचनं श्रुत्वा घोरं कृष्णाभिसंहितं । धृतराष्ट्रः सहामात्यो व्यथितो विमनाऽभवत ।
ततो दुर्य्योधनमिदं धृतराष्ट्रोऽब्रवीद्वचः । मैवं वोचः प्रजापाल नैष धर्म्मः सनातनः ।
दूतश्च हि हृषीकेशः सम्बन्धी च प्रियश्च नः । अपापः कौरवेयेषु स कथं बन्धमर्हति । २०९५
॥ भीष्म उवाच ॥ परीतस्तव पुत्रोऽयं धृतराष्ट्र सुमन्दधीः । वृणोत्यनर्थं नैवार्थं याच्यमानः सुहृज्जनैः ।
इममुत्पथि वर्त्तन्तं पापं पापानुबन्धिनं । वाक्यानि सुहृदां हित्वा त्वमप्यस्यानुवर्त्तसे ।
कृष्णमक्लिष्टकर्म्माणमासाद्यायं सुदुर्म्मतिः । तव पुत्रः सहामात्यः क्षणेन न भविष्यति ।
पापस्यास्य नृशंसस्य त्यक्तधर्म्मस्य दुर्म्मतेः । नोत्सहेऽनर्थसंयुक्ताः श्रोतुं वाचः कथञ्चन ।
इत्युक्त्वा भरतश्रेष्ठो वृद्धः परममन्युमान् । उत्थाय तस्मात् प्रातिष्ठद्भीष्मः सत्यपराक्रमः । २१००
इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्व्वणि भगवद्यानपर्व्वणि दुर्य्योधनवाक्ये सप्ताशीतोऽध्यायः ॥ ८७ ॥
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ प्रातरुत्थाय कृष्णस्तु कृतवान् सर्व्वमाह्निकं । ब्राह्मणैरभ्यनुज्ञातः प्रययौ नगरं प्रति ।
तं प्रयान्तं महाबाहुमनुज्ञाप्य महाबलं । पर्य्यवर्त्तन्त ते सर्व्वे वृकस्थलनिवासिनः ।
धार्त्तराष्ट्राः समायान्तं प्रत्युज्जग्मुः स्वलङ्कृताः । दुर्य्योधनादृते सर्व्वे भीष्मद्रोणकृपादयः ।
पौराश्च बहुला राजन् हृषीकेशं दिदृक्षवः । यानैर्बहुविधैरन्ये पद्भिरेव तथाऽपरे ।
स वै पथि समागम्य भीष्मेणाक्लिष्टकर्म्मणा । द्रोणेन धार्त्तराष्ट्रैश्च तैर्वृतो नगरं ययौ । २१०५
कृष्णसम्माननार्थञ्च नगरं समलङ्कृतं । बभूव राजमार्गश्च बहुरत्नसमाचितः ।
न च कश्चिद्गृहे राजंस्तदासीत् भरतर्षभ । न स्त्री न वृद्धो न शिशुर्वासुदेवदिदृक्षया ।
राजमार्गे नरास्तस्मिन् संस्तुवन्त्यवनिं गताः । तस्मिन् काले महाराज हृषीकेशप्रवेशने ।